

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

BEDRIJVENTERREIN DE BREM

TE HEIJEN

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

bedrijventerrein De Brem te Heijen

Opdrachtgever	gemeente Gennep Ellen Hoffmannplein 1 6591 CP GENNEP
Rapportnummer	4529.002
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	22 september 2018
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 0485 - 581818 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	ir. B.H.H. Verdijck
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	drs. J.G.T. Driessen
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK	4
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
	4.1 Jaarrond beschermde broedvogels	6
	4.2 Vleermuizen	6
	4.3 Das	7
5	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
	5.1 Jaarrond beschermde nesten	9
	5.2 Vleermuizen	10
	5.3 Das	12
	5.3.1 Verstoring burchtlocatie	12
	5.3.2 Vluchtpijp	12
	5.3.3 Verstoring wissels/looproutes (gebruik leefgebied)	12
	5.3.4 Verlies foerageerhabitat	13
	5.4 Overige zoogdieren	14
	5.5 Overige soorten	15
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	16
	6.1 Inleiding	16
	6.2 Broedvogels	16
	6.3 Vleermuizen	16
	6.4 Das	17
	6.4.1 Compensatiegebieden	17
	6.4.2 Vluchtpijp	17
	6.4.3 Functionaliteit ecologische verbindingzone	17
	6.5 Overige zoogdieren	18
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
8	LITERATUURLIJST	
9	BIJLAGE I – NATUURCOMPENSATIEPLAN TAKEN	
10	BIJLAGE II – ECOLOGISCHE CORRIDOR BESTEMMINGSPLAN	
	10.1 Regels bestemmingsplan “Bedrijventerrein De Brem”	
	10.2 Bijlage II bij bestemmingsplan “Bedrijventerrein De Brem”	

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Gennep opdracht gekregen voor de uitvoering van een aanvullend ecologisch onderzoek naar diverse soortgroepen in het kader van de soortbescherming voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein de Brem.

Naar aanleiding van de resultaten van de natuurtoets die Ecoresult in 2017 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd, dient aanvullend onderzoek naar diverse soortgroepen plaats te vinden (Keyzer, d.d. 15 maart 2017). Uit de natuurtoets is gebleken dat aanvullend onderzoek benodigd was naar jaarrond beschermde broedvogels, vleermuizen, das, eekhoorn en steenmarter. In de onderhavige rapportage worden de resultaten van het aanvullend onderzoek beschreven.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 42 ha), betreft het bedrijventerrein De Brem, circa 1,2 kilometer ten oosten van de kern van Heijen.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 46 D (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 197.441$, $Y = 408.842$.

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie is in de huidige situatie bebouwd met een grote bedrijfshal, akkerlanden en braakliggend terrein. Daarnaast zijn voornamelijk aan de zuid- en westzijde enkele bosschages en bomenrijen gelegen.

Ten noorden van de onderzoekslocatie is de A77 gelegen met daarachter het terrein van Heijderbos. Ten westen is het reeds ontwikkelde bedrijventerrein de Grens gelegen. Ten noordoosten zijn akkerlanden gelegen. Ten oosten is de camping de Schaaf gelegen. Ten zuidoosten is het Natura 2000-gebied de Maasduinen gelegen.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 3. Oude bomenlaan met Amerikaanse eiken langs de Brem.

Figuur 4. Naast de Karrevenseweg is enerzijds het bosgebied gelegen en anderzijds een verhoogde bosschage.

Figuur 5. Het noordwestelijke deel van de onderzoekslocatie is gedurende het onderzoek reeds in ontwikkeling.

Figuur 6. Begeleidende begroeiing naast de Brem.

Figuur 7. Overzichtsfoto vanuit de toekomstige natuurzone richting het bedrijventerrein.

Figuur 8. Nog in te richten natuurzone.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

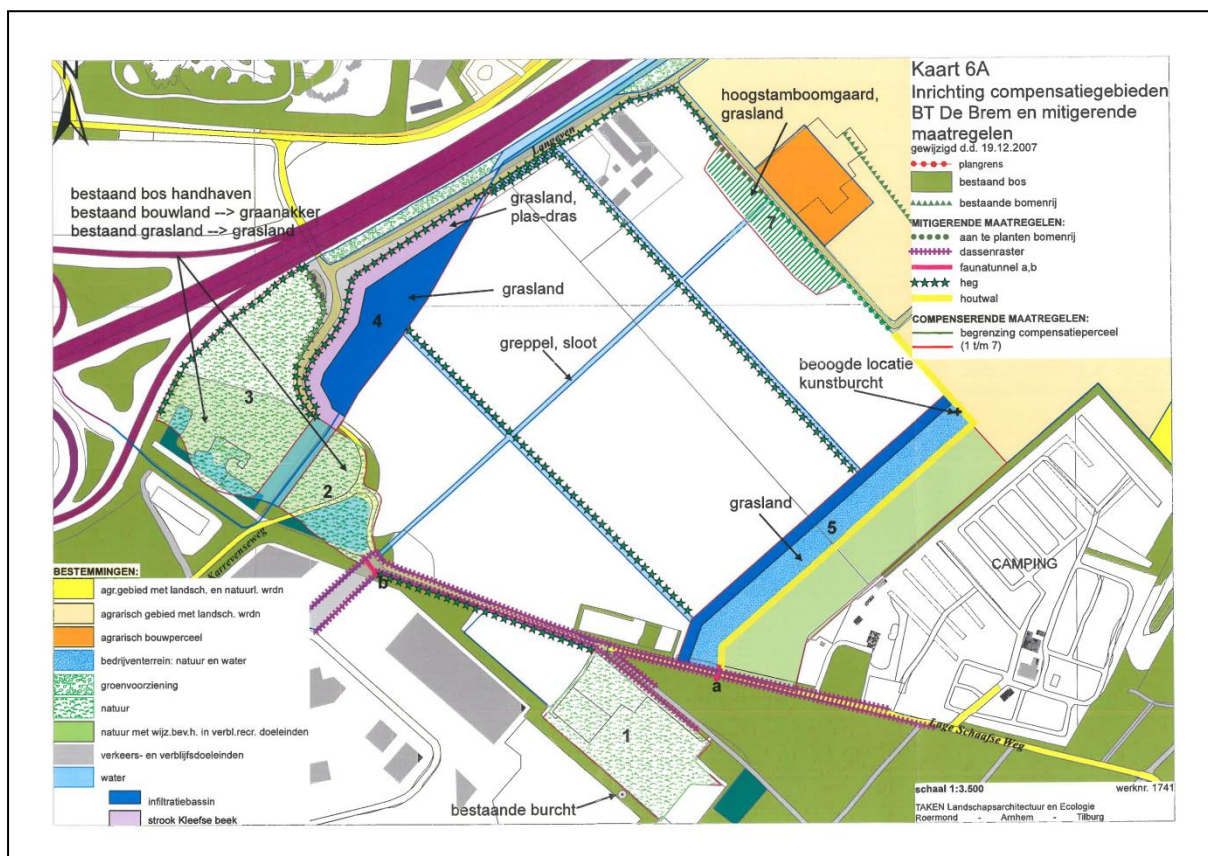
In 2007 heeft reeds een bestemmingsplanwijziging plaatsgevonden zodat de ontwikkeling van bedrijventerrein de Brem mogelijk werd gemaakt. In het kader van de actualisatieplicht vanuit de Wet ruimtelijke ordening dient het bestemmingsplan geactualiseerd te worden conform de huidige (wettelijke) vereisten. De initiatiefnemer is momenteel bezig met de ontwikkelingsfase van het nieuwe bedrijventerrein.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

In het verleden hebben reeds diverse onderzoeken plaatsgevonden in het kader van de voorgenomen ontwikkeling. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de conclusies van de voorgaande rapporten.

Voorgaande onderzoeken van TAKEN Landschapsarchitectuur & Ecologie:

In 2007 is, in navolging van een eerder onderzoek, een compensatieplan voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein “De Brem” opgesteld (TAKEN Landschapsarchitectuur en Ecologie, d.d. 19 december 2007). Hierin zijn compensatiegebieden voor de das aangewezen welke op een dasvriendelijke manier ingericht dienen te worden voorafgaand aan de ontwikkeling van het bedrijventerrein. In figuur 9 wordt de visuele weergave van het compensatiegebied weergegeven. Op basis van het dassenonderzoek destijds en het dassencompensatieplan dient 9,3 ha aan leefgebied voor de das ingericht te worden voorafgaand aan de werkzaamheden vanwege het verlies van preferent leefgebied. In de figuur is een visualisatie van de zeven compensatiegebieden ingetekend (in bijlage I is tevens een tekstuele onderbouwing bijgevoegd). Aangezien maar 5 ha aan leefgebied in de directe omgeving gecompenseerd kan worden wordt door Taken voorgesteld om de das meer naar het noordelijke optimale foerageergebied te begeleiden. Om de das hierbij te ondersteunen is tevens in de compensatie opgenomen dat er een kunstburcht voor das gecreëerd gaat worden aan de noordoostzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 9. Inrichting compensatiegebieden Bedrijventerrein De Brem en mitigerende maatregelen (TAKEN Landschapsarchitectuur en Ecologie, d.d. 19 december 2007).

In 2011 is het bovenstaande compensatieplan nog geactualiseerd door TAKEN (TAKEN Landschapsarchitectuur en Ecologie, d.d. 4 januari 2011). De plannen van de initiatiefnemer waren bijgesteld naar een minder groot oppervlak aan bedrijventerrein. Op basis van de conclusies van het rap-

port dient 6,2 ha aan preferent leefgebied van de das gecompenseerd te worden op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Anno 2018 zijn de plannen echter qua oppervlakte weer vergelijkbaar als in 2007. De hoeveelheid te compenseren gebied blijft dan ook in principe gelijk aan 9,3 hectare preferent leefgebied.

In het kader van de nieuwe bestemmingsplanwijziging heeft Ecoresult in 2017 een quickscan flora en fauna uitgevoerd en een nieuw mitigatieplan voor de das opgesteld. Het aanvullend ecologisch onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna dat Ecoresult in 2017 heeft uitgevoerd (Keyzer, d.d. 15 maart 2017). Uit de resultaten blijkt dat aanvullend onderzoek benodigd is naar de aanwezigheid en/of gebruik van de onderzoekslocatie door jaarrond beschermde broedvogels, vleermuizen, das, eekhoorn en steenmarter. In het dassenmitigatieplan (Meurs, d.d. 9 oktober 2017) staan diverse maatregelen opgenomen om de functionaliteit van de burchtlocaties te kunnen garanderen.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

4.1 Jaarrond beschermde broedvogels

In de winterperiode is één veldbezoek uitgevoerd waarbij specifiek gezocht werd naar potentiële nestlocaties in de aanwezige bomenopstand. Deze potentiële nestlocaties voor jaarrond beschermde roofvogelsoorten zijn ingetekend op kaartmateriaal. De aangetroffen nesten zijn daarna gedurende de broedperiode gemonitord op de aanwezigheid van een jaarrond beschermde roofvogelsoort. Afwezigheid van nesten van buizerd, boomvalk, havik, ransuil, sperwer en/of wespandief kan worden aangetoond, als er tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode van maart t/m augustus geen aanwezigheid wordt vastgesteld. Tijdens de vleermuisrondes is ook gelet op de aanwezigheid van de ransuil en bosuil. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de buizerd (BIJ12, versie juli 2017).

4.2 Vleermuizen

Voor het onderzoek naar vleermuizen zijn in de periode september 2017 t/m half juli 2018 in totaal vier veldbezoeken uitgevoerd. De veldbezoeken zullen in de avonduren en/of ochtenduren worden uitgevoerd. De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureau's en de Zoogdiervereniging. De onderzoeksinspanning is gebaseerd op de functies zomerverblijfplaats, kraamverblijf en paarverblijf/baltsplaats voor o.a. de rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Doordat vleermuizen iedere (verblijfs)functie slechts een beperkte periode van het jaar gebruiken is onderzoek naar alle op de onderzoekslocatie mogelijke functie noodzakelijk. Iedere (verblijfs)functie afzonderlijk geniet een jaarronde bescherming. Daarnaast wordt onderzocht of de aanwezige bomenrijen op de onderzoekslocatie een essentiële functie hebben als vliegroute voor diverse soorten vleermuizen.

Het totaal aantal veldbezoeken is vastgesteld op basis van de grootte van de onderzoekslocatie, uitgaande van één waarnemer per veldronde in de paarperiode (september). In de zomer- en kraamperiode zijn de veldbezoeken, vanwege de grootte van de onderzoekslocatie uitgevoerd met twee personen. Verwacht wordt dat met vier bezoeken omtrent deze soortgroep voldoende zekerheid is verkregen over de functie van de onderzoekslocatie.

Voor het onderzoek wordt gebruik gemaakt van professionele batdetectors met opnamemogelijkheid (Pettersson M500-384 en Elekon Batlogger M). Een batdetector of batlogger zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name Myotis-soort) en waarbij het sonogram uitsluitsel kan geven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van analyseprogramma Batsound en/of Batexplorer.

4.3 Das

De aanvullende veldinspecties naar de das zijn uitgevoerd om voorafgaand aan de uitvoerende werkzaamheden de functie van de planlocatie voor de das in beeld te krijgen en indien benodigd onthefing aan te vragen in kader van de Wet natuurbescherming. Tijdens de veldbezoeken is de planlocatie met een bufferzone van minimaal 100 meter gecontroleerd op de aanwezigheid van eventueel nieuwe dassenpijpen en sporen als wissels, prenten, latrines, mest- en snuitputjes.

Voor het kwantificeren van het relatieve belang van gebieden voor de das is onderscheid gemaakt in leefgebied door middel van concentrische cirkels: het eigenlijke burchtgebied (0-50 meter), het preferente leefgebied (50-500 meter van de burcht), secundair foerageergebied (500-1500 meter van de burcht) en overig foerageergebied, ofwel uitloopegebied (>1500 meter van de burcht; Heijnen, 1990). Deze afstanden zijn gesteld als uitgangspunt, en afhankelijk van o.a. voedselaanbod en omstandigheden ter plaatse. Tevens kan er onderscheid gemaakt worden in jaarrond en periodiek gebruikt leefgebied.

Een dassenpijp kan verschillende functies hebben. Het Kennisdocument das (BIJ12, 2017) hanteert de volgende functies met daarbij de volgende eigenschappen:

- **Hoofdburchten:** Hoofdburchten zijn in de regel relatief groot en zijn het grootste deel van het jaar in gebruik. De hoofdburcht is meestal de plek waar de jongen worden geboren. Er zijn ook permanent bewoonde burchten bekend met maar een holingang.
- **Bijburchten:** Bijburchten zijn vaak alleen op bepaalde momenten in gebruik, bijvoorbeeld als vluchtplek bij verstoring van de hoofdburcht. Ook kan de bijburcht door jong volwassen dassen worden gebruikt in de periode dat ze worden verstoten uit het territorium, of door het mannetje die in het voorjaar vanuit deze burcht zijn territorium beter kan verdedigen. Als er jongen geboren zijn, verjaagt het vrouwtje het mannetje vaak tijdelijk naar een ander gedeelte van de hoofdburcht, of uit de burcht. Hij verhuist dan tijdelijk naar een bijburcht. Ook het vrouwtje kan haar jongen grootbrengen in een bijburcht, wat het verschil tussen hoofd- en bijburcht weer vervaagt. Het voedselaanbod in de directe omgeving speelt een grote rol. Dassen wonen het liefst zo dicht mogelijk bij hun voedsel. Ze kunnen, ook tijdelijk, verhuizen naar een bijburcht in de directe omgeving van bijvoorbeeld een maisakker als de jonge, nog zachte maiskolven aan het ontspruiten zijn.
- **Vluchtpijpen:** Vluchtpijpen liggen verspreid over het territorium. Zoals de naam doet vermoeden, worden ze bij dreigend gevaar gebruikt om in te schuilen. Aan de rand van een territorium hebben de vluchtpijpen ook een geurfunctie en bakenen zij het territorium af. Er zijn gevallen bekend dat een vrouwtje een vluchtpijp in gebruik heeft genomen om haar jongen te werpen.

Tijdens het aanvullend onderzoek is het gebruik van de onderzoekslocatie en omgeving door de das in kaart te brengen. Hiervoor is aanvullend onderzoek naar de das uitgevoerd door in de periode van september t/m juni een aantal veldbezoeken uit te voeren door middel van sporenonderzoek (gebruik omgeving) en activiteit van de burchtlocaties (inclusief cameraonderzoek).

Eekhoorn en steenmarter

Deze soorten zijn binnen de provincie Limburg in specifieke perioden vrijgesteld bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het wordt echter geadviseerd om in de winterperiode een éénmalige inspectie uit te voeren naar de aanwezigheid van nesten op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

Overzicht uitgevoerde veldbezoeken in 2017 en 2018

Planning diverse veldbezoeken		2017			
		sep	okt	nov	dec
Roofvogels, eekhoorn en steenmarter	datum	-	-	28- nov	-
	functie			inspectie op aanwezigheid nesten en/of sporen	
Das	datum	-	25- okt	1- nov	-
	functie		ophangen cameravallen, vaststellen activiteit burchten & gebruiksfunctie en intensiteit wissels	ophalen cameravallen, vaststellen activiteit burchten & gebruiksfunctie en intensiteit wissels	
Vleermuizen	datum	5 & 26 september	-	-	-
	functie	paarverblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroute			

Planning diverse veldbezoeken		2018							
		jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug
Roofvogels, eekhoorn en steenmarter	datum	-	8 & 29 maart	19- apr	25- mei	-			
	functie		activiteit van roofvogels in plangebied e.o.	activiteit van roofvogels in plangebied e.o.	activiteit van roofvogels in plangebied e.o.				
Das	datum	-	8 & 29 maart	-	25- mei	-		2- aug	
	functie		cameraval onderzoek (2 weken), vaststellen activiteit burchten & gebruiksfunctie en intensiteit wissels		vaststellen activiteit burchten & gebruiksfunctie en intensiteit wissels			vaststellen activiteit burchten & gebruiksfunctie en intensiteit wissels	
Vleermuizen	datum	-					5- jun	5- jul	-
	functie						zomer- en paarverblijfplaats, foerageergebied en vliegroute	zomer- en paarverblijfplaats, foerageergebied en vliegroute	

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Jaarrond beschermde nesten

Tijdens de eerste bomeninspectie in december 2017 zijn een drietal nesten aangetroffen welke potentieel in gebruik kunnen zijn door een jaarrond beschermde vogelsoort. Tijdens het broedseizoen van 2018 zijn een viertal veldbezoeken uitgevoerd naar de aanwezigheid van roofvogelsoorten als de buizerd, havik en sperwer. Er is vastgesteld dat één van de drie nesten in gebruik is als eksternest (zie figuur 10). Bij de overige twee nesten zijn geen indicaties van ingebruikname geconstateerd.

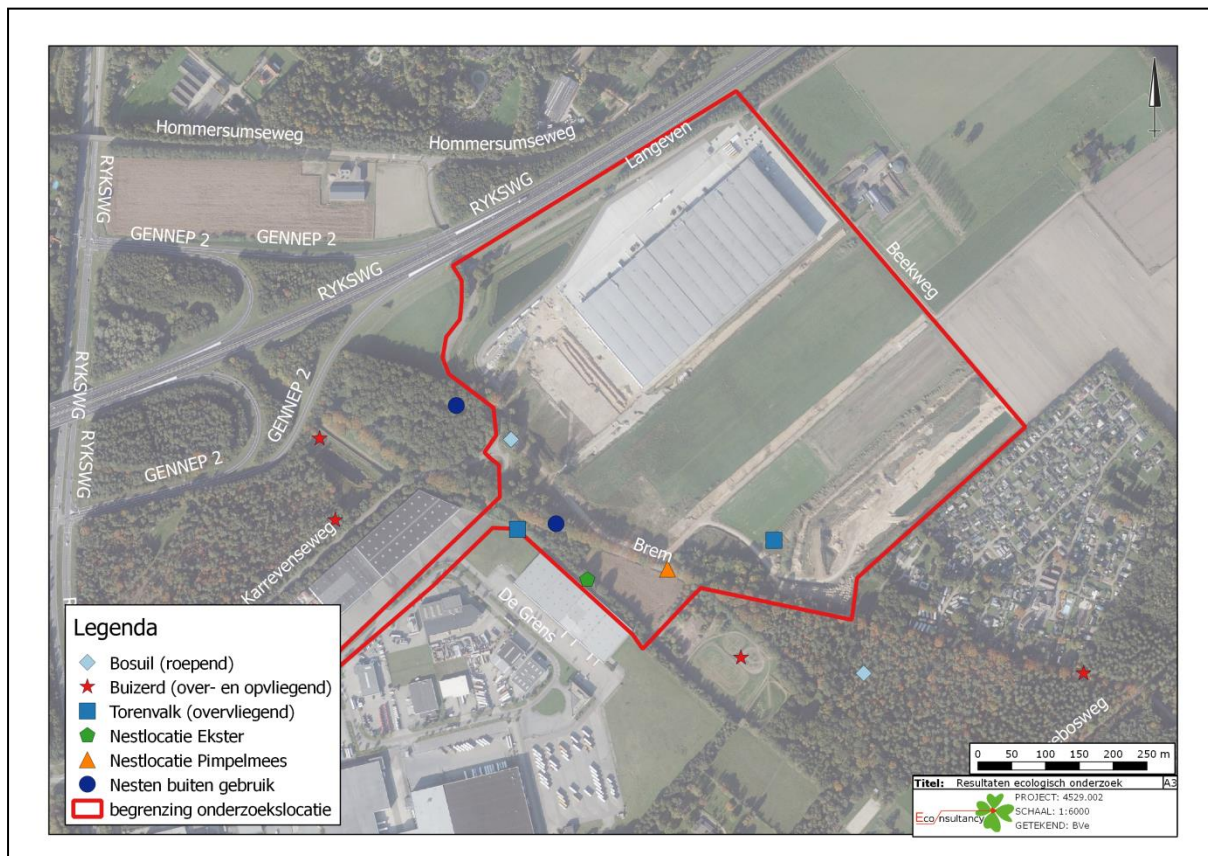
Nestlocaties

Op de onderzoekslocatie en binnen 75 meter van de onderzoekslocatie zijn geen streng beschermde nesten van roofvogels, ransuil en/of bosuil waargenomen. De waargenomen individuen van de buizerd broeden naar verwachting in de aangrenzende bospercelen en in de natuurgebieden in de omgeving. Tijdens het vleermuizenonderzoek is herhaaldelijk een roepende bosuil waargenomen ten westen en ten zuidoosten van de onderzoekslocatie. Naar verwachting is er dieper in het bos een nestlocatie van de bosuil aanwezig (zie figuur 10). In augustus zijn een viertal foeragerende torenvalken waargenomen boven het plangebied. Vermoedelijk heeft er een succesvol broedgeval plaatsgevonden in de buurt van de onderzoekslocatie.

Op de onderzoekslocatie is een nestlocatie van de pimpelmees aangetroffen in één van de Amerikaanse eiken naast de Brem. De bomen blijven in de toekomstige situatie behouden. Effecten ten aanzien van de pimpelmees zijn uitgesloten.

Foerageergebied

Tijdens de veldbezoeken zijn herhaaldelijk waarnemingen gedaan van foeragerende buizerds en torenvalken. In de directe omgeving is voldoende habitat aanwezig als foerageerhabitat. Daarnaast kunnen de torenvalk en de buizerd meeliften op het in te richten foerageergebied van de das. Beide soorten maken veelal gebruik van structuurrijke bermen en komen dan ook vaak voor in de omgeving van wegen en 'groene' bedrijventerreinen. In de toekomstige situatie blijft voldoende habitat aanwezig om de huidige populatie in stand te houden.

Figuur 10. Waargenomen nestlocaties van broedvogels en waarnemingen van roofvogels.

5.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen binnen en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie

Op de onderzoekslocatie zijn gedurende de eerste inspectie circa vier bomen aangetroffen met boomholtes en/of loshangend schors. Bij het vleermuizenonderzoek zijn geen indicaties geweest waaruit geconcludeerd kan worden dat de bomen een verblijfsfunctie vormen voor boombewonende vleermuizen. Daarnaast zijn er geen verblijfplaatsen in de directe omgeving aangetroffen. Negatieve effecten ten aanzien van de voorgenomen plannen ten aanzien van verblijfplaatsen van vleermuizen op de onderzoekslocatie kunnen uitgesloten worden.

Foeragerende / passerende vleermuizen

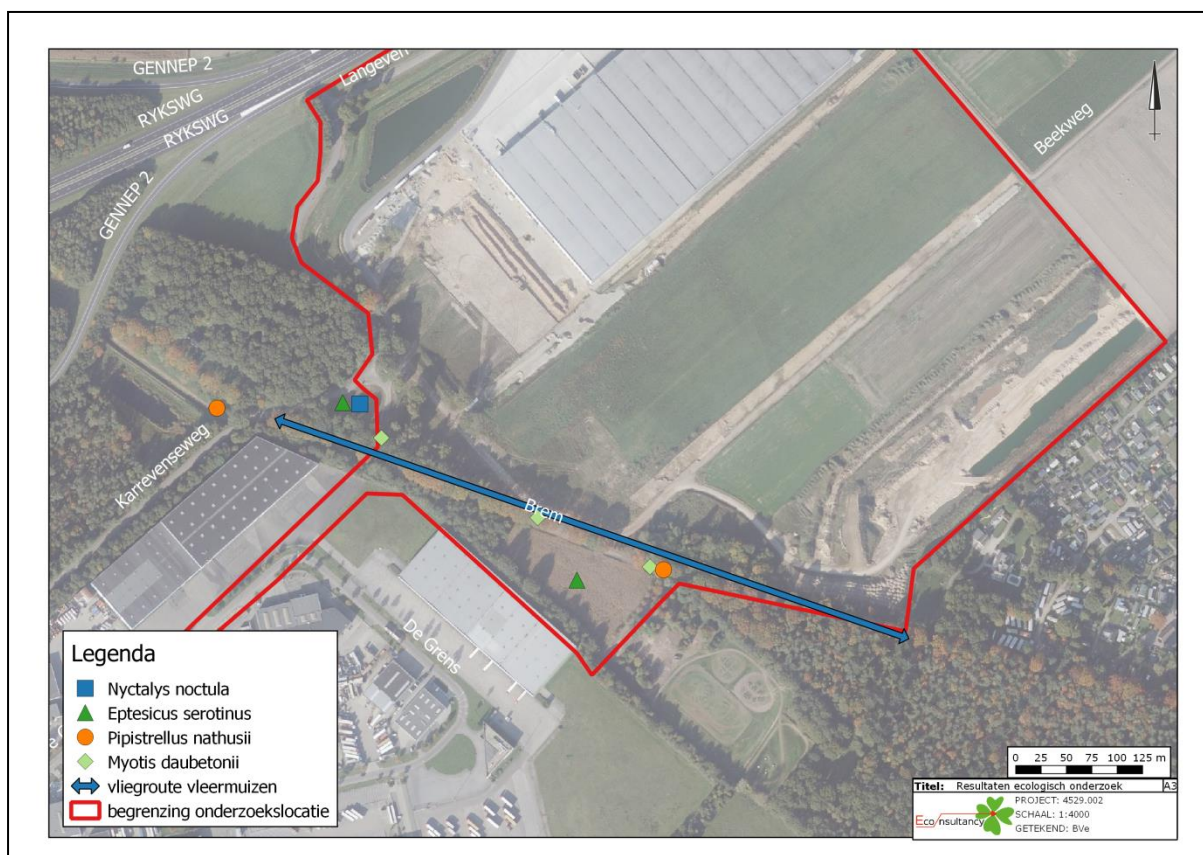
Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De bomenrij en de houtwal aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie vormen de laatste lijnvormige groenelementen welke het Natura 2000 gebied 'de Maasduinen' met het naastgelegen bosgebied verbinden. Met het vleermuizenonderzoek is dan ook extra aandacht uitgegaan naar de mogelijke aanwezigheid van een essentiële vliegroute voor vleermuizen langs deze lijnvormige elementen.

Tijdens alle veldbezoeken is gebleken dat diverse vleermuissoorten gebruik maken van voornamelijk de bomenlaan langs de Brem om vanuit het westen naar het oosten te vliegen en andersom (zie tabel I). Zowel gedurende de paarperiode als de kraam/zomerperiode wordt de vliegroute veelvuldig gebruikt in de schemering door soorten die relatief vroeg uitvliegen zoals de gewone dwergvleermuis en laatvlieger. Gemiddeld over de vier veldbezoeken vlogen er twaalf gewone dwergvleermuizen en twee laatvliegers vanuit de verblijfplaats langs de bomenrij richting het foerageergebied. Aangezien

de vleermuizen redelijk vroeg na zonsondergang langs kwamen zijn de verblijfplaatsen van deze typische gebouwbewonende soorten waarschijnlijk relatief dichtbij gelegen. De gewone dwergvleermuizen vlogen bij een avondronde voornamelijk richting het oosten. Later op de avond werd de bomenrij ook veelvuldig gebruikt om te foerageren door de gewone dwergvleermuis en zijn ook diverse waarnemingen gedaan van meer typische bossoorten als de ruige dwergvleermuis, watervleermuis en de Rosse vleermuis (zie figuur 11). Een enkele keer is ook een passerende gewone grootoorvleermuis waargenomen. De laatvlieger maakt in de zomerperiode ook gebruik van het maisperceel tussen de houtwal en de bomenrij om te foerageren. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de eikenbomenlaan langs de Brem dienst doet als vliegroute met een zijdelingse foerageerfunctie voor zowel gebouwbewonende als de meer gevoeligere boombewonende vleermuissoorten.

Tabel I. Waargenomen soorten langs zuidwestelijke groene elementen op de onderzoekslocatie

Gebruik vliegroute		Paarperiode		Kraamperiode	
soort (NL)	soort (wetenschappelijk)	5 september 17	26 september 17	5 juni 18	5 juli 18
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	X	X	X	X
Ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii		X		X
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	X	X	X	X
Watervleermuis	Myotis daubetonii		X	X	X
Rosse vleermuis	Nyctalus noctula		X		X
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	X			

Figuur 11. Foerageeractiviteit van diverse soorten vleermuizen en de aangetroffen vliegroute van vleermuizen langs de Brem.

5.3 Das

5.3.1 Verstoring burchtlocatie

De dichtstbijzijnde burchtlocatie van de das is op circa 150 meter van het toekomstige bedrijventerrein gelegen. De dassenburcht vervult de functie van een hoofdburcht en is het gehele jaar in gebruik geweest door een dassenfamilie (2017/2018). De burcht is gelegen in een houtwal nabij het bestaande bedrijventerrein de Grens (zie figuur 12). Conform het kennisdocument van de das (BIJ12, juli 2017) is de minimale verstoringafstand voor de das 50 meter gedurende werkzaamheden die overdag plaatsvinden. Bij nachtelijke werkzaamheden kan verstoring plaatsvinden tot 200 meter vanaf de burchtlocatie. Gezien de ligging van de hoofdburcht op circa 150 meter van de dichtstbijzijnde ontwikkeling van het bedrijventerrein zijn verstoringende werkzaamheden overdag op voorhand uit te sluiten. Met betrekking tot de nachtelijke werkzaamheden zijn door de tussenliggend struweel ook geen significante negatieve effecten van directe verstoring als licht, trilling en geluid te verwachten. Het wordt echter wel geadviseerd om de houtwal tussen het bedrijventerrein en de natuurzone te versterken om uitstraling van toekomstige verlichting te voorkomen. Deze maatregel is ook door Ecoresult geadviseerd in het dassenmitigatieplan (Ecoresult, 2017). De ontwikkeling van het bedrijventerrein de Brem zal op dat vlak geen negatief effect veroorzaken ten aanzien van de functie van de dassenburcht. Indien echter op het bedrijventerrein de Grens een uitbreiding wordt gedaan op het perceel naast de dassenburcht zal dat naar verwachting wel tot negatieve effecten leiden.

5.3.2 Vluchtpijp

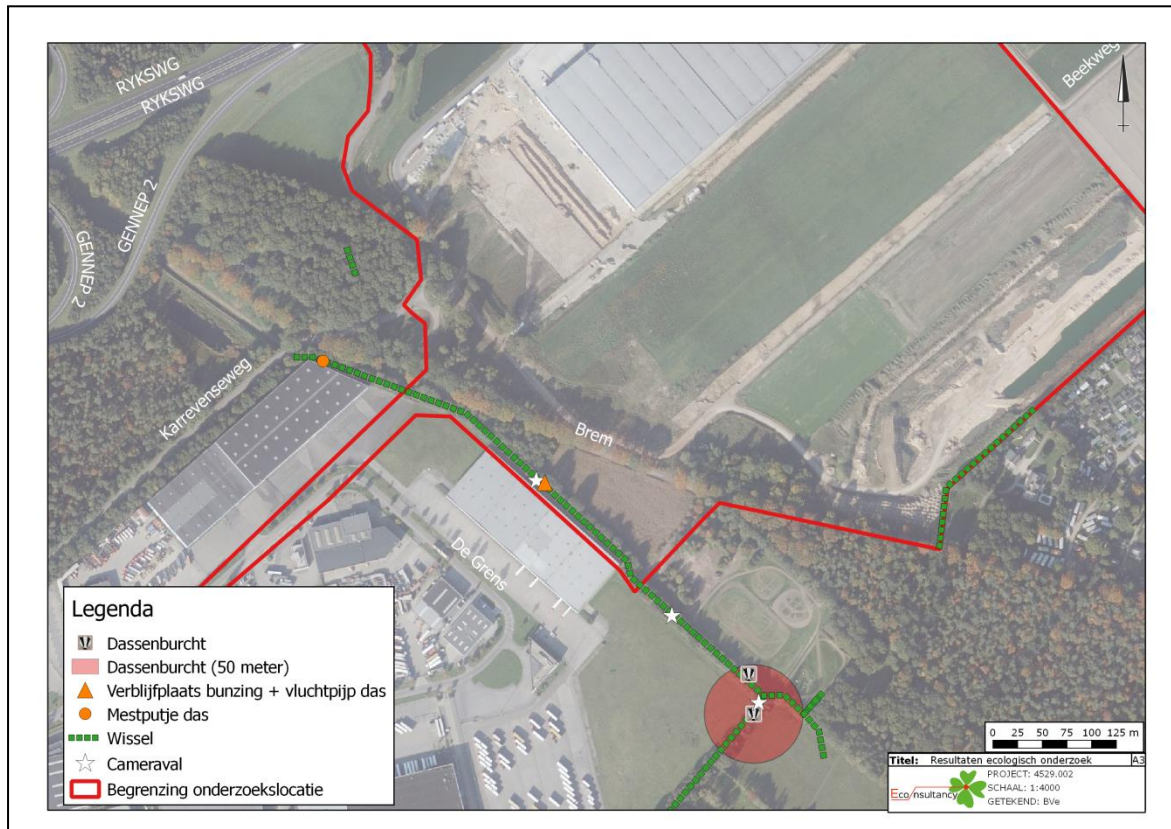
In de houtwal ter hoogte van het maisperceel (zie figuur 12) is een vluchtpijp van de das aangetroffen in het najaar van 2017. Om erachter te komen of de pijp in gebruik is door de das is in het voorjaar van 2018 een cameraval geplaatst voor twee weken. Hieruit bleek dat regelmatig een das de pijp passeert. Er is echter geen enkele das vastgelegd die daadwerkelijk naar binnen of buiten kwam. De pijp was gedurende het cameravalonderzoek wel in gebruik als vaste rust- en verblijfplaats door een bunzing. Mogelijk dat door de afwezigheid van de das een bunzing de verlaten pijp in gebruik heeft genomen. Gezien de typische karakteristieken van het hol, welke wijzen op een dassenhol, kunnen we echter niet uitsluiten dat de das door het jaar heen af en toe gebruik maakt van de verblijfplaats als vluchtpijp. Indien de houtwal ter plaatse verwijderd wordt dient dan ook een ontheffing te worden aangevraagd.

5.3.3 Verstoring wissels/looproutes (gebruik leefgebied)

Aangezien de hoofdburcht zelf duurzaam behouden kan blijven bij de toekomstige plannen dient in kaart gebracht te worden hoe de dassenfamilie gebruik maakt van het omliggende foerageergebied en welke looproutes zij gebruiken om die te bereiken. Vergeleken met de eerdere uitgevoerde aanvullende onderzoeken naar de das zullen de looproutes en foerageergebieden naar verwachting gewijzigd zijn omdat het bedrijventerrein de Brem in de huidige situatie weinig geschikt leefgebied meer vormt. Om het leefgebied in kaart te brengen zijn in 2017/2018 een viertal veldbezoeken uitgevoerd om de activiteit van de wissels in kaart te brengen. Uit de resultaten blijkt dat de hoofdwissel van de das voornamelijk evenwijdig loopt aan de houtwal waarin de dassenburcht zich ook bevindt (zie figuur 12). De wissels lopen daardoor over het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie en ook richting het zuiden evenwijdig aan het bedrijventerrein de Grens. Een minder belopen route gaat ook nog richting het oosten.

Om meer duidelijkheid te krijgen over het gebruik van de dassenburcht en de wissel ter hoogte van de onderzoekslocatie zijn op twee momenten (oktober 2017 en maart 2018) een aantal cameravallen geplaatst op de dassenburcht en de aangetroffen wissel over de onderzoekslocatie (zie figuur 12). Hieruit blijkt dat de wissel evenwijdig aan de onderzoekslocatie elke nacht belopen wordt door minimaal twee individuen van de das. De wissel loopt geheel door de houtwal tot de Karrevenseweg waarna de wissel niet duidelijk meer herkenbaar is. Het is aannemelijk dat de das hier verschillende

richtingen oploopt. Een mogelijkheid is dat de das ook gebruik maakt van het watersysteem aan de overzijde van de Karrevenseweg als drinkwatervoorziening. In de zomer van 2018 is een lange droogteperiode geweest, tijdens deze periode was een sterkere wissel aanwezig richting dit watersysteem. Wegens het ontbreken van verdere sporen was het niet met zekerheid te stellen dat dit een wissel van de das was.

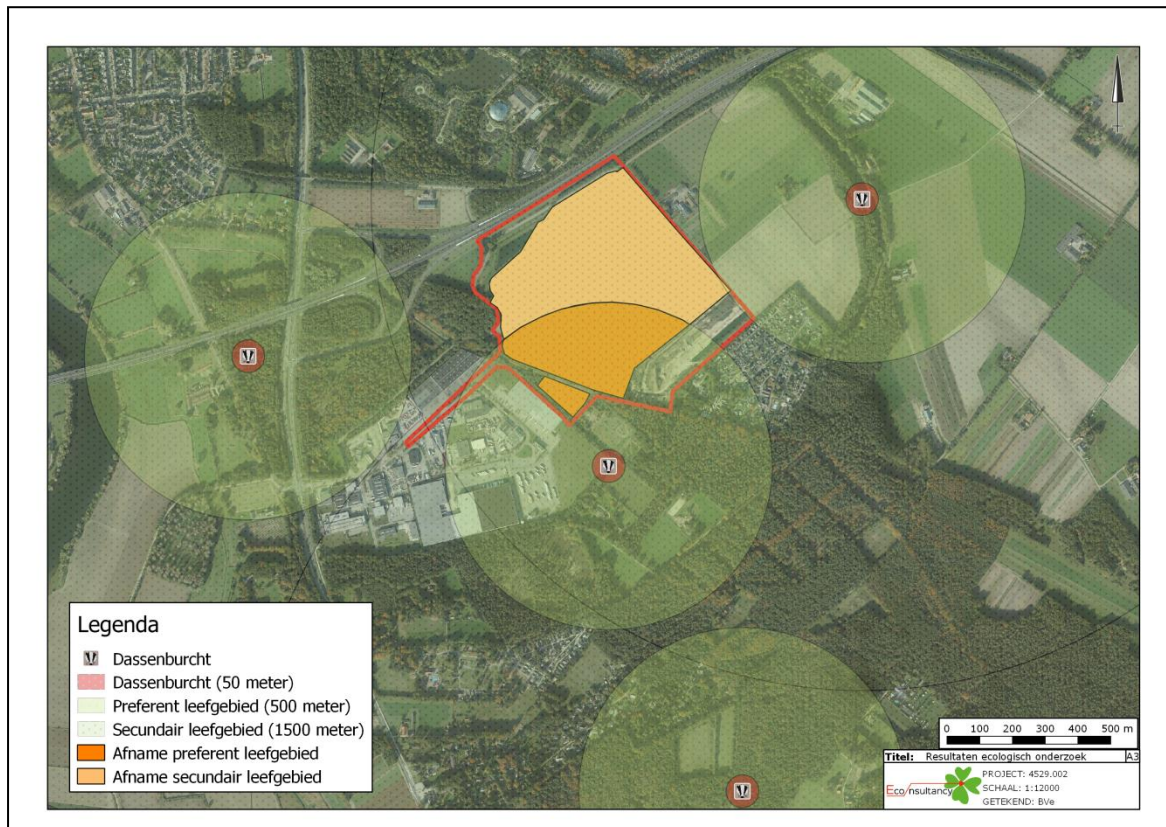
Figuur 12. Aangetroffen functies van de das in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

De houtwal waar de zwaarst belopen wissel doorheen loopt vormt ook geschikt foerageergebied voor de das door de aanwezigheid van diverse zaadzettende bomen en besdragende struikvormers. In de houtwal zijn diverse wroetsporen van de das aangetroffen. Ook zijn in de houtwal diverse aangevreten maiskolven aangetroffen. De naastgelegen maisakker vormt in de periode augustus t/m september dan ook geschikt foerageergebied voor de das. Hier zijn in 2017 en 2018 duidelijke foerageerplekken van de das waargenomen. De houtwal langs de zuidzijde van de onderzoekslocatie vormt dan ook een essentiële looproute met zijdelingse foerageerfunctie voor de das. Het is van belang dat deze groenstructuur in de toekomstige situatie functioneel behouden blijft, zodat de das te allen tijde een functionerende oost-west verbinding heeft. In hoofdstuk 6 wordt dieper ingegaan op de te nemen vervolgstappen om de functionaliteit te behouden.

5.3.4 Verlies foerageerhabitat

In het verleden heeft reeds een toetsing plaatsgevonden hoeveel foerageergebied verloren is gegaan door de voorgenomen ontwikkelingen (TAKEN Landschapsarchitectuur en Ecologie, d.d. 19 december 2007). Hieruit kan geconcludeerd worden dat in totaal 9,3 hectare voor de das gecompenseerd dient te worden als geschikt foerageergebied. Door aanvullende maatregelen te nemen kon ook de functionaliteit van de burcht gegarandeerd worden met de compensatie van 5 hectare. In figuur 13 is het inzichtelijk gemaakt hoeveel foerageergebied verloren gaat dan wel is gegaan als gevolg van de ontwikkeling van het bedrijventerrein. In 2007 zijn in een compensatieplan de compensatiegebieden

beschreven en hiervoor heeft RVO in 2007 een ontheffing verleend. In de huidige situatie vormt het plangebied weinig geschikt foerageergebied meer doordat het momenteel voornamelijk uit braakliggende terreinen, bedrijfspanden en een klein deel akkerland bestaat. Het vroegere habitat uit 2004 (voornamelijk graslanden) is al langere tijd niet meer aanwezig. Een voorwaarde van de ontheffingsverlening vanuit RVO was dat de compenserende maatregelen voorafgaand aan de ontwikkelingen werden gerealiseerd. Een deel van het te compenseren gebied is op het huidige moment nog niet ingericht, wat in principe in strijd is met de vorige ontheffingsverlening. In hoofdstuk 6 wordt dieper ingegaan op de benodigde vervolgstappen.

Figuur 13. Overzicht dassenburchten in de omgeving van de voorgenomen plannen en het verlies aan leefgebied.

5.4 Overige zoogdieren

De groenzone tussen bedrijventerrein “de Grens” en bedrijventerrein “de Brem” vormt een belangrijke doorlooprouten voor diverse soorten zoogdieren doordat het de enige groene verbinding vormt tussen het natura 2000 gebied “De Maasduinen” en het bosgebied ten westen van de onderzoekslocatie. In verband met het cameravallenonderzoek naar de activiteit van de das is ook gelijk een monitoring uitgevoerd naar het gebruik van de houtwal door diverse zoogdiersoorten. Dankzij het cameravallenonderzoek is vastgesteld dat de houtwal niet alleen door de das wordt gebruikt maar ook veelvuldig belopen wordt door de ree, vos, steenmarter, bunzing, egel, konijn en diverse muizensoorten.

In de houtwal is een vaste rust- en verblijfplaats van de bunzing aangetroffen (zie figuur 12). De bunzing is binnen de provincie Limburg niet streng beschermd en valt onder de vrijgestelde soorten. Aangezien dezelfde verblijfplaats naar verwachting ook een functie heeft voor de das dient alsnog een ontheffing aangevraagd te worden indien de initiatiefnemer voornemens is de houtwal te verwijderen.

5.5 Overige soorten

Tijdens het vleermuizenonderzoek (schemering) zijn in de zomerperiode van 2018 waarnemingen gedaan van de eikenpage rondom de kruinen van de eiken langs de Brem. Deze soort is volgens de Wet natuurbescherming niet streng beschermd. Aanvullende maatregelen voor de eikenpage zijn dan ook niet benodigd.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Inleiding

Op verzoek van de initiatiefnemer zijn tijdens het opstarttraject van het onderzoek reeds aanbevelingen gedaan om regels in het bestemmingsplan op te nemen om de risico's voor de planvorming en de daarbij behorende haalbaarheid in te perken. Op basis van de eerste resultaten is geadviseerd om in het bestemmingsplan een ecologische corridor te behouden dan wel te realiseren zodat te allen tijde een functionele oost-west verbinding aanwezig blijft met nadruk op de functionaliteit voor de das en vleermuizen. In bijlage II worden de regels van het bestemmingsplan beschreven.

6.2 Broedvogels

Op de onderzoekslocatie zijn geen streng beschermde nestlocaties van jaarrond beschermde broedvogels aangetroffen. Ten aanzien van deze soortgroep zijn geen aanvullende maatregelen benodigd. De roofvogels die in de omgeving broeden kunnen meeliften op het in te richten foerageergebied voor de das. Indien de natuurzones tijdig ingericht worden blijft voldoende foerageergebied over om de lokale populatie te handhaven.

6.3 Vleermuizen

In het bestemmingsplan is opgenomen dat te allen tijde een functionele ecologische corridor aanwezig dient te blijven aan de zuidzijde van het industrieterrein, zodat de vleermuizen de foerageergebieden kunnen blijven bereiken. De initiatiefnemer is op het moment van het schrijven van de onderhavige rapportage nog niet zeker of de groene verbindingselementen in de toekomstige situatie behouden blijven. Hieronder worden twee mogelijke scenario's behandeld.

Scenario 1: de bomenrij en aangrenzende bosschages blijven duurzaam behouden

Indien de initiatiefnemer voornemens is om de bomenrij en aangrenzende bosschages in de toekomstige situatie te behouden kan de vliegroute met een aantal aanvullende maatregelen duurzaam behouden blijven. Aanvullende maatregelen zijn benodigd om te voorkomen dat door een toename in lichtverstorend alsnog de functie voor vleermuizen komt te vervallen. Deze aanvullende maatregelen kunnen door een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol. Indien de donkerte en geslotenheid van de lijnvormige elementen behouden kan blijven is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd.

Scenario 2: de bomenrij dient te worden verwijderd

Indien de initiatiefnemer voornemens is om de bomenrij te verwijderen dient een alternatieve vliegroute gerealiseerd te worden voorafgaand aan het kappen van de bomen. Dit betekent dat de bomenkap pas mag plaatsvinden nadat is gegarandeerd dat een aaneengesloten donkere groene zone aanwezig blijft dan wel opnieuw is aangeplant voorafgaand aan het kappen van de bestaande bomenrij naast de Brem. Voor het kappen van de bomenrij naast de Brem dient een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd. De mitigerende maatregelen dienen vastgelegd te worden in een activiteitenplan en ter goedkeuring voorgelegd te worden bij de provincie Limburg.

6.4 Das

6.4.1 Compensatiegebieden

In het verleden is reeds ontheffing verleend voor de aanleg van het bedrijventerrein 'De Brem'. Eén van de uitgangspunten was dat de compensatiegebieden ingericht en functioneel zouden zijn voor de das voorafgaand aan het verwijderen van essentieel leefgebied. Een deel van het compensatiegebied is op het huidige moment nog niet ingericht voor de das. Om beter te borgen dat de gebieden ook daadwerkelijk op de juiste manier ingericht en beheerd gaan worden wordt het geadviseerd om een ecologisch werkprotocol op te stellen voor de huidige en toekomstige werkzaamheden. Het is van belang dat de compensatiegebieden op de korte en lange termijn duurzaam geschikt blijven/worden als onderdeel van het functionele leefgebied van de das. Ecoresult heeft in het mitigatieplan van 2017 diverse maatregelen beschreven die als leidraad voor het ecologisch werkprotocol kunnen dienen. Indien niet aan de gestelde maatregelen (of vergelijkbaar) kan worden voldaan dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd.

6.4.2 Vluchtpijp

In de houtwal aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie is een vluchtpijp van de das aangetroffen in het najaar van 2017. Deze pijp is in 2018 vastgesteld als vaste rust- en verblijfplaats van de bunzing. Het kan echter niet uitgesloten worden dat de das nog steeds gebruik maakt van de pijp in het geval van dreiging (functie vluchtpijp). Indien de initiatiefnemer voornemens is om de houtwal te verwijderen dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het beschadigen en vernielen van een vaste rust- en verblijfplaats van de das. Compenserende maatregelen dienen dan vastgelegd te worden in een activiteitenplan en voorgelegd te worden aan het bevoegd gezag. Indien de bosschage behouden blijft dient in een ecologisch werkprotocol vastgelegd te worden welke maatregelen benodigd zijn om de functionaliteit van de vluchtpijp te garanderen.

6.4.3 Functionaliteit ecologische verbindingszone

De looproute door de bosschage aan de zuidzijde van de Brem vormt een essentiële verbindingroute voor de das tussen het westelijke natuurgebied en het oostelijke natuurgebied. Daarnaast vormt het enige verbindingselement met de compensatiegebieden ten westen van het bedrijventerrein de Brem. Om te borgen dat deze ecologische verbindingszone in de toekomstige situatie behouden blijft heeft de initiatiefnemer een aantal regels vastgelegd in het bestemmingsplan (zie bijlage I). Door de opgenomen regels zijn in de toekomstige situatie twee scenario's mogelijk binnen het zuidelijke deel van het plangebied met de functieaanduiding "specifieke vorm van groen – groene corridor".

Scenario 1: Huidige lijnvormige elementen met eikenbomenlaan en de houtwal blijven beide behouden.

Bij het behouden van de huidige bosschage op de grondwal blijft de vaste looproute van de das duurzaam behouden. Indien ruimtelijke ontwikkelingen voorzien worden op het plangebied met de functieaanduiding "specifieke vorm van groen – groene corridor" dient te worden bepaald of deze plannen negatieve effecten hebben op de functionaliteit van de ecologische corridor. Aanvullende maatregelen zijn bijvoorbeeld benodigd om te voorkomen dat door een toename in lichtverstoring of nachtelijke optische verstoring alsnog de functie komt te vervallen. Indien de voorgenomen plannen met betrekking tot het plangebied met de functieaanduiding "specifieke vorm van groen – groene corridor" meer duidelijk zijn dient getoetst te worden welke maatregelen benodigd zijn om de functionaliteit van de groenstrook te allen tijde te behouden. Indien de functionaliteit op voorhand gewaarborgd kan worden is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig voor het verstoren van een vaste looproute en de zijdelingse foerageerfunctie van de das (en daarbij de functionaliteit van de burcht). De benodigde maatregelen dienen beschreven te worden in een ecologisch werkprotocol.

Scenario 2: Huidige lijnvormige groene elementen verdwijnen en een nieuwe ecologische corridor wordt aangelegd.

De bosschage vormt in de huidige situatie een essentiële looproute en maakt onderdeel uit van het foerageergebied van de das. Mocht de initiatiefnemer voornemens zijn om de bosschage te onderbreken dan wel te verleggen dienen maatregelen vastgelegd te worden om de functionaliteit van de looproute en zijdelingse foerageerfunctie voor de das te allen tijde te behouden. Het aantasten van de looproute met zijdelingse foerageerfunctie leidt namelijk tot negatieve effecten ten aanzien van de functionaliteit van de hoofdburcht. De benodigde maatregelen dienen in een activiteitenplan vastgelegd te worden en ter goedkeuring voorgelegd te worden bij het bevoegd gezag.

6.5 Overige zoogdieren

Aan beide zijden van het te realiseren bedrijventerrein zijn natuurgebieden aanwezig welke onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Het bosgebied ten westen van de onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het Limburgse Goudgroene natuurzone en het bosgebied ten oosten van de onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied de Maasduinen en het Natuurnetwerk. Dit zijn gebieden welke ingericht zijn om te dienen als een samenhangend netwerk van natuurgebieden binnen Nederland zodat planten en dieren zich makkelijker kunnen verspreiden. Op het huidige moment fungeert het groen aan de zuidwestzijde van het toekomstige bedrijventerrein als verbindingszone tussen twee bosgebieden. Tijdens het cameravalonderzoek is reeds aangetoond dat de ree, vos, das, steenmarter, bunzing, egel, konijn en diverse muizensoorten gebruik maken van deze verbindingszone. Indien de verbindingszone verdwijnt door de voorgenomen plannen zal het bosgebied ten westen van de Brem geïsoleerd komen te liggen. Dit houdt in dat het Natuurnetwerk versnipperd zal raken en naar verwachting een overtreding van de Wet natuurbescherming veroorzaken. In het kader hiervan wordt geadviseerd om een functionele verbindingszone te creëren dan wel te behouden tussen de twee natuurgebieden. Ook met deze reden zijn aanvullende regels in het bestemmingsplan opgenomen (zie bijlage II).

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Gennep een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de bedrijventerrein De Brem te Heijen. Naar aanleiding van de resultaten van de Natuurtoets die Ecoresult in 2017 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd is aanvullend onderzoek naar jaarrond beschermde broedvogels, vleermuizen, das, eekhoorn en steenmarter uitgevoerd.

Functie onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het essentiële leefgebied van de das met de functie van vluchtpijp, doorlooproute en foerageergebied. Daarnaast is op de onderzoekslocatie een vliegrou- te met zijdelingse foerageerfunctie voor diverse soorten vleermuizen aanwezig. De beschermde func- ties hebben voornamelijk betrekking op de zuidelijke zone van de onderzoekslocatie waar een hout- wal en een eikenlaan naast de Brem zijn gelegen. Deze groene zone vormt op het huidige moment een essentiële verbindingszone tussen twee natuurgebieden aan weerszijden van het toekomstige bedrijventerrein. Uit het aanvullend onderzoek blijkt dat onder andere vleermuizen, das, ree, vos, steenmarter, bunzing, egel, konijn, eikenpage en diverse muizensoorten hiervan gebruik maken.

Conclusie

Aangezien de initiatiefnemer op het moment van het schrijven van het onderhavige onderzoeksrap- port nog geen duidelijkheid heeft over de exacte ontwikkelingen binnen het plangebied met de func- tieaanduiding “specifieke vorm van groen – groene corridor” zijn er twee conclusies mogelijk als ge- volg van de aangetroffen functies.

Scenario 1: bestaande lijnvormige elementen (houtwal en bomenlaan naast de brem) blijven behou- den

- Functies van beschermde fauna kunnen mogelijk ingepast worden in de planvorming. Maatregelen om dit te borgen dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol. Indien alle beschermde func- ties behouden kunnen blijven is geen ontheffing op de Wet natuurbescherming benodigd.
- De compensatiegebieden moeten op korte termijn functioneel ingericht worden. Dit dient in overleg met een ter zake kundige op het gebied van de das plaats te vinden. Het mitigatieplan voor de das, opge- steld door Ecoresult (2017), dient hiervoor als leidraad gebruikt te worden. Indien niet aan de gestelde maatregelen (of vergelijkbaar) kan worden voldaan dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd.

Scenario 2: Huidige lijnvormige groene elementen verdwijnen en een nieuwe ecologische corridor wordt aangelegd.

- Ontheffing benodigd voor het verwijderen van een vluchtpijp van de das en het aantasten van een es- sentiële vliegrou- te van vleermuizen en looproute/foerageergebied van de das waardoor de functionaliteit van de verblijfplaatsen in het geding komt.
- De benodigde maatregelen dienen in een activiteitenplan vastgelegd te worden en ter goedkeuring voorgelegd te worden bij het bevoegd gezag.
- Kapwerkzaamheden mogen pas plaatsvinden nadat een functionerende alternatieve looproute voor de das en vliegrou- te voor de vleermuizen is ingericht en hiervoor ontheffing is verkregen.
- Compensatiegebieden moeten op korte termijn functioneel ingericht worden. Dit dient in overleg met een ter zake kundige op het gebied van de das plaats te vinden. Het dassenmitigatieplan van Ecoresult (2017) dient hiervoor als leidraad gebruikt te worden. Indien niet aan de gestelde maatregelen (of verge- lijkbaar) kan worden voldaan dient mogelijk ontheffing te worden aangevraagd.

Econsultancy

Boxmeer, 22 september 2018

8 LITERATUURLIJST

Voorgaande onderzoeken

Meurs, F.A. 2017 *Mitigatieplan das, In het kader van de Wet natuurbescherming*. Plangebied: Bedrijventerrein De Brem, Gennep. Rapportkenmerk ER20170502v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Keyzer, J. 2017. Natuurtoets. In het kader van de Wet natuurbescherming. Plangebied: Bedrijventerrein de Brem, Gennep. Rapportkenmerk ER20170127v01. Ecoresult B.V., Dordrecht.

Taken Landschapsplanning bv., 2007. Bestemmingsplangebied 'De Brem' Natuurcompensatieplan. Rapport 1741-K d.d. 07-05-2007 i.o.v. Gemeente Gennep. TAKEN, Roermond

Taken Landschapsplanning bv., 2011. Ecologisch onderzoek en natuurcompensatie De Brem - actualisatie 2010 – nummer 00014-A. TAKEN, Roermond

Kennisdocumenten (BIJ12, juli 2017)

Buizerd – *Buteo buteo*

Das – *Meles meles*

Gewone dwergvleermuis – *Pipistellus pipistrellus*

Gewone grootoorvleermuis – *Plecotus auritus*

Rosse vleermuis – *Nyctalus noctula*

Ruige dwergvleermuis – *Pipistrellus nathusii*

Watervleermuis – *Myotis daubentonii*

Algemene websites

www.eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)

www.floron.nl (soortgegevens planten)

www.ndff.nl (verspreidingsgegevens)

www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)

www.rvo.nl (nationale natuurwetgeving en soortenstandaards)

www.sovon.nl (soortgegevens vogels)

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/ (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten)

www.verspreidingsatlas.nl/ (verspreidingsgegevens)

www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)

www.zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

9 BIJLAGE I – NATUURCOMPENSATIEPLAN TAKEN

7 mei 2007 gemeente gennep
1741-K bestemmingsplangebied 'de brem' - natuurcompensatieplan

Binnen en direct aansluitend aan het bestaande preferente leefgebied wordt op de volgende plaatsen het huidige foerageergebied geoptimaliseerd, zie voor de nummers van de percelen/gebieden afbeelding 1 hierna:

1. Een deel van het perceel van de mini-camping ten zuiden van de Lage Schaafse weg krijgt de bestemming 'Natuur' en wordt dasvriendelijk ingericht. Het betreffende perceelgedeelte, dat volledig binnen het bestaande preferente leefgebied ligt, heeft een oppervlakte van 2,07 ha. Momenteel heeft dit perceel nauwelijks foerageerwaarde. Uitgaande van een verbetering van de foerageerkwaliteit kan hier een compensatie plaatsvinden van 100% = 2,09 ha.
2. Een perceel ten oosten van de Kleefse beek met bestemming 'Natuur' ter grootte van 1,14 ha. Het bestaat voor ca. 60% uit bos en voor de rest uit bouwland, erf en grasland. Door optimalisatie is zeker 25% winst te behalen.
3. Een perceel ten westen van de Kleefse beek, dat eveneens de bestemming 'Natuur' krijgt. Het gaat in totaal om 3,24 ha, waarvan overigens het grootste deel buiten het huidige preferente leefgebied ligt. Een oppervlakte van 1,4 ha is thans in gebruik als bouwland, de rest is bos. Compensatiemogelijkheid is eveneens 25%.
4. Een perceel ter grootte van 2,02 ha met bestemming 'Natuur en Water'. Het is een graslandperceel, wat door optimalisatie naar schatting 25% winst in dassenfoerageerkwaliteit kan krijgen.
5. Tussen de camping "De Schaaf" en het toekomstig bedrijventerrein ligt een strook met eveneens de bestemming 'Natuur en Water', waarvan de totale oppervlakte 2,28 ha bedraagt. Hiervan ligt 1,42 binnen het preferente leefgebied. Alleen bij extreme neerslagsituaties staat hier water op het maaiveld, maar dit is van korte duur. Daarom kan het goed een functie als foerageergebied voor de das krijgen. Omdat het nu een bouwlandperceel is, kan een winst van zeker 50% worden gehaald.
6. Tussen de strook met bestemming 'Bufferzone' en de camping ligt nog een strook met de bestemming 'Natuur met wijzigingebevoegdheid in verblijfsrecreatieve doeleinden', waarvan de totale oppervlakte 2,76 ha bedraagt. Hiervan ligt 1,56 ha weliswaar binnen het bestaande preferente leefgebied, maar het kan wel geoptimaliseerd worden. Omdat de uiteindelijke bestemming nog onduidelijk is, wordt dit perceel niet meegerekend voor de compensatie.
7. Wel meegerekend kan worden een deel van het gebied met bestemming 'Bedrijfsdoeleinden' nabij het agrarisch bouwperceel. Er wordt hier een perceel ter grootte van ca. 0,9 ha 'dasvriendelijk' ingericht, waar nu sprake is van deels bouwland en deels grasland. De winst kan ongeveer 25% bedragen. Dit perceel kan geen functie voor bedrijven vervullen in verband met de stankcirkel die rond het agrarisch bouwblok ligt.

In onderstaande tabel 5 zijn de oppervlakten nog eens in één overzicht weergegeven. De inrichting is op bijgaande kaart 6 verduidelijkt.

Figuur 14. Toelichting dassencompensatieplan Taken Landschapsarchitectuur & Ecologie, d.d. 7 mei 2007.

10 BIJLAGE II – ECOLOGISCHE CORRIDOR BESTEMMINGSPLAN

Hieronder staan de opgenomen regels met betrekking tot de ontwikkeling en/of behoud van een ecologische corridor/verbindingszone tussen het westelijk gelegen natuurgebied en het oostelijk gelegen natuurgebied. Deze regels zijn in het bestemmingsplan opgenomen om te borgen dat de looproute van de das en ook de vliegroute van vleermuizen in de toekomstige situatie duurzaam behouden blijven (NL.IMRO.0907.BP18083BTBREMBDR-ON01, d.d. 19 april 2018).

10.1 Regels bestemmingsplan “Bedrijventerrein De Brem”

3.2.1 Algemeen

Ten behoeve van het behoud van een ecologische verbinding die de goudgroene natuurzone en de bronsgroene landschapszone aan weerszijden van de Karrevensweg met elkaar verbindt, is het verboden om ter plaatse van de specifieke functie-aanduiding 'groene corridor' ten behoeve van de bestemming 'Bedrijventerrein' de volgende werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanleggen en verharderen van wegen en paden en het aanleggen of aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- b. het vellen en rooien van bomen, hakhout en andere beplantingen en het verrichten van handelingen, die de dood of ernstige beschadiging daarvan ten gevolge hebben of kunnen hebben;
- c. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe in ieder geval worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, ontginnen, ophogen en aanleggen van drainage.

3.3.3 Groene corridor

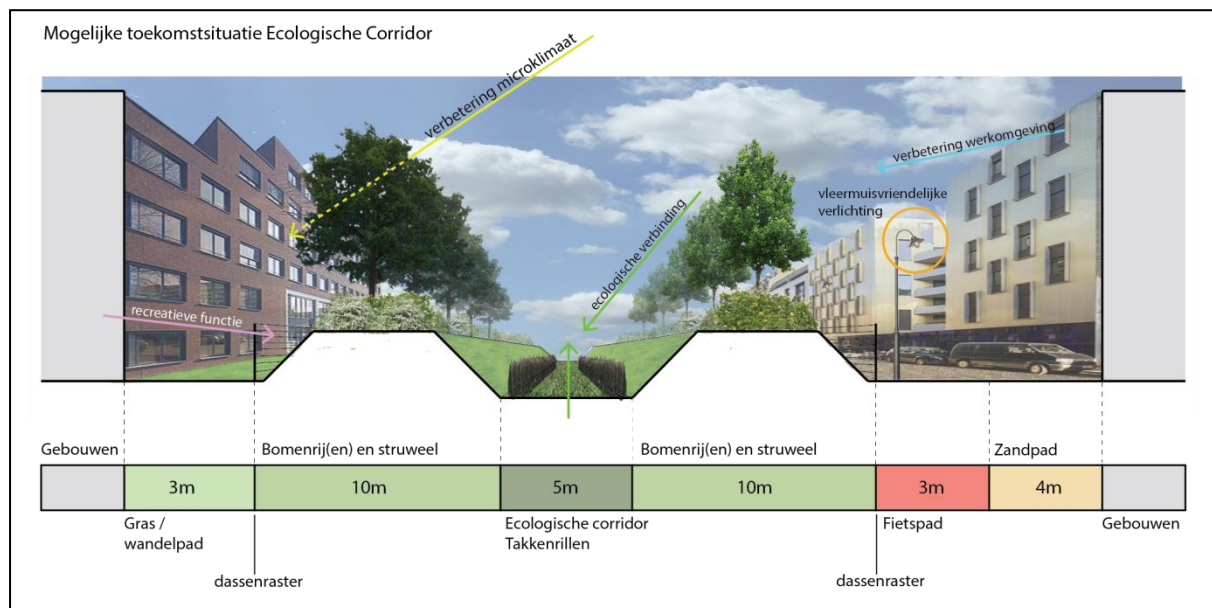
Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in 3.2.1 indien de genoemde werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden, dan wel door de gevolgen daarvan, hetzij direct, hetzij indirect de waarden, belangen en/of functies die het plan beoogt te beschermen, niet blijvend onevenredige of niet onevenredig kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden of functies niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind, tenzij hieraan door het stellen van voorwaarden voldoende tegemoet kan worden gekomen. Deze voorwaarden hebben in ieder geval tot doel om een groene corridor te creëren welke de goudgroene natuurzone en de bronsgroene landschapszone aan weerszijden van de Karrevensweg (en eventueel nieuwe ontsluiting) met elkaar verbindt en kwalitatief overeenkomt met het als bijlage 2 aan de regels toegevoegde uitvoeringsidee.

3.4.2 Voorwaardelijke verplichting

Het gebruiken van de gronden ten behoeve van bedrijven en de overige functies zoals genoemd in artikel 3.1.1 sub a t/m g ter plaatse van de aanduiding 'groene corridor' is alleen dan toegestaan indien:

- a. een ecologische corridor wordt ingericht die qua aard, afmetingen en omvang vergelijkbaar is met de ecologische corridor uit bijlage 2 van de regels van dit bestemmingsplan;
- b. de ecologische corridor als bedoeld in sub a in stand wordt gehouden;
- c. indien de bestaande ecologische- en groenstructuren, zoals die aanwezig waren ten tijde van de ter inzage legging van de ontwerpversie van dit bestemmingsplan, volledig gehandhaafd blijven kan in afwijking van sub a. en b. de inrichting van een nieuwe ecologische corridor achterwege blijven.

10.2 Bijlage II bij bestemmingsplan “Bedrijventerrein De Brem”

Figuur 15. Inrichtingsschets ecologische corridor met zijdelings een ingericht fietspad en zandpad.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaar rond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Flora- en faunawet is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Flora- en faunawet een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Flora- en faunawet. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Flora- en faunawet omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

